

Ladislav Heryán, Petr Vaďura

Rozhovory nad Lukášovým evangeliem

Vyšehrad 2024

Jedinou inspirací, píše Ladislav Heryán, „nám po ten rok a půl našeho scházení bylo to, co se dělo a děje v našich životech, a modlitba na počátku každého sezení“. Nejde o biblický komentář, spíš o rozhovory, z nichž vysvítá každodenně žitá víra se všemi zářivými radostmi i pocity marnosti. Jde o druhý knižní rozhovor těchto spoluautorů, v prvním Petr Vaďura zpovídal biblistu a znalce textů skupiny U2. Nyní vystupují jako rovnocenní partneři. Petr Vaďura, sečtělý extrovert, protestantský kazatel se zkušeností z práce mezi mladými i bezdomovci a také otec rodiny. Ladislav Heryán je učitel, teolog, populární moderátor a debatér, a v jádru introvertní katolický řeholník s duší básníka. Podtitul knihy *O marné a nemarné víře* přesně vystihuje nenápadný leitmotiv všech úvah a postřehů, ať už se týkají Lukášova evangelia, zkušeností, získaných mezi lidmi na okraji, kulturních zážitků či pochybností o smyslu vlastního usilování.

Sama biblistika je spíš v pozadí, zaznívá jen v konkrétních momentech a oba autoři se sympaticky doplňují. Například když Heryán připomene, že Ježíšovo jméno vyjadřuje „ten, který přináší spásu“, Vaďura doplní, že je nazýván též Immanuel – „Bůh s námi“ a Jésus lze přeložit „Bůh zachraňuje“. „Obě jména přitom znamenají Boží zásah ve prospěch člověka. Nevyjadřují to, že Bůh je zákonodárce, soudce nebo svrchovaný Pán nad světem, ale že je ten, který vysvobozuje, který navrácí člověku jeho pravé lidství...“

Celá kniha je protkaná postřehy z vězení, z diskusí se studenty, ze skupin mládeže, jichž se účastní i mladí

z Domu na půl cesty, kteří vyrostli bez rodinného zázemí. Autoři popisují okamžiky, kdy „nevěřící lidé“ prosí o modlitbu a sami se do ní zapojují. Konfrontují čtenáře s překernými situacemi mnoha nejrůznějšími způsoby chudých lidí a poukazují na to, jak je samé tyto zkušenosti přiměli dívat se na ně jinak, opouštět své zažité vidění.

Víra, na niž je spolehnout, možná spočívá právě v odvaze připustit si bolesti světa i vlastní nedostačivost, aniž by člověk ztratil naději. Kristovské tázání: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Vaďura rozvíjí slovy Jana Hellera, a sice že intence té otázky je: „K čemu jsi mě opustil? Jaký je smysl toho, že prožívám tuto bolest?“ Největší bída dnešního světa není v nějakém mravním úpadku, pokračuje Vaďura, ale právě ve ztrátě smyslu, ve ztrátě cíle, v neschopnosti přijmout, že naše konání a bytí k něčemu míří. „Lidé dávno ztratili náboženskou víru, ale dlouho věřili v pokrok. Dnes v pokrok nevěří nikdo. Nezávidím mladým lidem, kteří si otázky po smyslu kladou. Stačí se podívat na to, jak vypadá naše planeta – jako by měla to nejlepší už za sebou.“

Heryán reaguje postřehem k myšlence Václava Havla, že „život je radostnou spoluúčastí na zázraku bytí“: „Líbí se mi myšlenka, že život je zázrak, který společně sdílíme, i to, že se ji Havel sám neodvažuje již dál rozvíjet, to by totiž mystériem zázraku pokazilo. Již v konceptu života samotného spočívá účast na něčem větším a již to samotné dokáže život naplnit a dát mu smysl.“

Nejcennější na této knize nicméně nejsou dialogy moudrých mužů, kteří se nebojí vystavit pochybnostem svým ani lidí kolem, ale možnost nahlédnout do jejich nitra, to inspirující pozvání odvážit se také takto věřit. *Josef Beránek*

Zuzana Čaputová, Erik Tabery

Neztratit se sama sobě

Respekt Publishing 2024

„Prosím o moudrost, abych mohla být užitečná věc, prosím o pokoru, aby mé poselství mohlo být přijaté, a prosím o schopnost přijmout,

co mě potká.“ Takovou modlitbu často vyslovuje žena s mnohaletou meditační praxí, žena mající na svém nočním stole notně ohmataný spis Tao te ťing od Lao-c'. Žena poctivě hledající směřování svého života, která si je vědoma komplexnosti světa i hloubky lidského nitra. Žena, pro niž vztah k pravdě, schopnost odpuštění či respekt k druhému nejsou prázdnými slovy. A to je asi ten nejpodstatnější rozměr knižního rozhovoru se Zuzanou Čaputovou, který s ní po dva roky (2022–2024) vedl šéfredaktor týdeníku Respekt Erik Tabery.

Ať je tématem slovenská politika nebo světové události (koronavirová krize a ruská agrese na Ukrajině), orientace v realitě vyvěrající z hloubky duchovní reflexe sebe i světa neustále vystupuje na povrch. Čaputová, která se stala prezidentkou v pouhých 45 letech, se navíc ujala úřadu ve chvíli, kdy byl u jedné z jejích dospívajících dcer náhodně objeven nádor na mozk. A Čaputová byla připravena se kdykoli svého prezidenství vzdát, pokud by to dceřin stav vyžadoval.

Tabery člení kapitoly podle politických a společenských událostí, míří na konkrétní neuralgická místa Slovenska (např. Vražda J. Kuciaka a M. Kušnírové, Ženy v politice, Češi, Jednání s Ficem). A odpovědi Čaputové jsou vždy jasné, nevyhýbavé, hledající to podstatné.

Lukáš Jirsa